

6.11 Tweede oefening met vertellen

Je vertelkunst ontwikkelen kun je parallel laten lopen met het ontwikkelen van je redeneervaardigheid. Storytelling voor gevorderden kwam bijvoorbeeld na redeneren voor gevorderden, zodat je vanuit verschillende invalshoeken steeds verder kunt. Heb je een volgende versie van je verhaal? Dan kun je de oefening in tabel 6.3 gebruiken. Je kunt evengoed opnieuw kijken wat je aan de eerste vertel oefening hebt. De volgende versie van je veranderverhaal kan op verschillende manieren ontstaan. Het kan zijn dat je inmiddels verder bent in de verandering waar je eerder over redeneerde. Naarmate de tijd vordert, verandert ook je veranderverhaal. Neem je bijvoorbeeld na een half jaar opnieuw de tijd om even te kijken hoe het ervoor staat, dan zie je dat het redeneren met de vijf verander vragen tot andere antwoorden leidt. Wat ook kan, is dat je aan de slag bent gegaan met ontdekkingen uit het maken van de eerste versie en je je verhaal nu opnieuw wilt vertellen. En hopelijk ben je met het speelgoed voor gevorderden uit dit hoofdstuk bezig geweest, en heeft dat geholpen bij het maken van een volgende versie. Heb je een volgende versie, dan is dat een goed moment om opnieuw te oefenen met het vertellen.

Je bent inmiddels overtuigd van de waarde die het heeft om tijd en energie te steken in een goed verhaal. Wil je je echt richten op het versterken van je vertelkwaliteiten, dan is de *drie keer achter elkaar*-oefening de moeite waard. Deze oefening is op zich eenvoudig en het effect is groot. Het enige dat je nodig hebt is een apparaat waarmee je kunt opnemen, zoals je smartphone. Je kunt ook een filmopname van jezelf maken. Als je dat met je laptop doet, zet dan je beeld op zwart of dek het af. Je verliest veel aandacht als je jezelf ziet terwijl je je verhaal oefent. Zorg dat je tevreden bent over de tekst, zodat je je volledig kunt concentreren op het vertellen ervan. Vertel je verhaal drie keer achter elkaar zonder onderbreking en neem het op. Werk zonder uitgeschreven tekst, het liefst uit je hoofd of met kaartjes met de hoofdpunten die je wilt aanstippen. De eerste en tweede opname heb je waarschijnlijk niet meer nodig, want in de regel gaat het de derde keer het best. Schrijf direct na de derde keer op wat je is opgevallen tijdens het vertellen. Leg dit weg en luister de derde opname af. Bedenk wat er nog beter kan aan de je presentatie en leg dat vast. Je kunt de derde opname ook aan een ander laten luisteren en feedback vragen. Of je doet dat bij de generale repetitie enige tijd later. Voor de generale gebruik je de verbeterpunten die je hebt genoteerd, al is de kans groot dat veel daarvan al door het oefenen zijn opgelost.

Wat ook helpt, is om af te kijken hoe anderen het doen. Kies iemand uit je eigen omgeving van wie je kunt leren of die je inspirerend vindt.

Natuurlijk is er ook veel online beschikbaar, van beroemde vertellers en veranderaars tot misschien wel een opname van iemand die juist voor jou persoonlijk veel betekenis heeft gehad. Probeer niet om na te doen waar de ander goed in is, maar gebruik het voorbeeld om je eigen stijl te bepalen. Je kunt ook een willekeurig iemand kiezen, mits je oog hebt voor de kwaliteit van de ander, die je jezelf eigen zou willen maken. Stel jezelf de vraag: 'Wat zie ik hem doen wat mij zelf tot een betere verteller zou maken?' Richt je bij het afkijken vooral op wat voor jou bereikbaar is en beperk je bij het afkijken tot een of twee kwaliteiten waar jij mee verder kunt. Dat maakt leren leuker en daarmee versterk je je volgende stappen. Vaak genoeg verzuchten mensen dat zij 'nóóit zouden kunnen wat ze aan een ander bewonderen'. Dan haal je *bewonderen* en *leren door afkijken* door elkaar. *Bewonderen* doe je met eerbied en op afstand: je bent (zo) onder de indruk van iets voortreffelijks of ongewoons dat je zelf niet kunt. *Leren* door de kunst af te kijken werkt door nabijheid, je haalt naar je toe wat jij kunt leren (Ruijters, 2007). Je kijkt goed naar wat werkt en wat je zelf toe kunt passen. Kies wat je makkelijk kunt overnemen, wat hanteerbaar is en wat je je snel eigen kunt maken. Noteer je ontdekkingen in tabel 6.3 of download het formulier van veranderversneller.nl. De toelichting op de onderdelen van de oefening staat met name in deze en vorige paragraaf.

Oefening	Ontdekking
Leren door herhaling en voortbouwen	
<ul style="list-style-type: none"> Kijk nog even terug naar de eerste verteloefening in paragraaf 5.4. Bedenk met welke van de aandachtspunten je dit keer wilt oefenen. Dat kunnen dezelfde zijn of andere. Kies er een of twee tegelijk. 	
Drie keer achter elkaar	
<ul style="list-style-type: none"> Wat valt je op tijdens de derde keer vertellen? Wat hoor of zie je aan de opname van de derde keer? Welke feedback geeft een ander? Waar ben je tevreden over, wat wil je vasthouden? Wat kan (nog) beter, deze of een volgende keer? Wat helpt je om te blijven oefenen met vertellen? 	
Afkijken	
<ul style="list-style-type: none"> Van wie wil je de vertelkunst afkijken en waarom? Wat bewonder je aan deze persoon en laat je voor wat het is? Wat zie je de ander doen waar jij wat mee kunt? Hoe kun jij je dat eigen maken zodat het ook echt van jou wordt? Wat ervaar je als je oefent met datgene wat je wilt afkijken? Welke feedback geeft een ander je hierop? 	
Essentiële elementen	
<ul style="list-style-type: none"> Welke essentiële verhaalelement wil je meenemen in deze oefening? Wat verwacht je van de werking van dit element? Hoe pakt dat uit als je verhaal vertelt? 	
Woorden die werken, taal van je verhaal	
<ul style="list-style-type: none"> Wat zijn de woorden die werken in je verhaal, hoe reageren anderen als je deze vraag stelt? Welke woorden passen niet in je verhaal en waarom is dat? Wat maakt dat je verhaal raakt? Wanneer komt de verandering tot leven en hoe komt dat? Wat ontdek je over het effect van taal in je verhaal? 	

Tabel 6.3: Verteloefening voor gevorderden